Bijlage 3 - Opvolging van het kabinet - uitwerking SER-advies 'Arbeidsmigratie naar waarde'

In haar advies 'Arbeidsmigratie naar waarde' kondigde de SER (Sociaal-Economische Raad) aan op drie sporen met een nadere uitwerking te komen: (i) het versterken van de rechtspositie van laagbetaalde arbeidsmigranten, (ii) het ontwikkelen van een gedragscode en (iii) het onderzoeken van mogelijkheden om vakkrachten van buiten de EU onder goede voorwaarden aan te trekken. Deze nadere uitwerking is op 22 oktober jl. gepubliceerd. Het kabinet is de SER zeer erkentelijk voor de nadere uitwerking van het eerdere advies. Onderstaand geeft het kabinet een reactie per thema:

1. *Nabetaling achterstallig loon*

Het SER-advies onderschrijft het belang om een rechtsvermoeden in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag nader uit te werken. In de nadere uitwerking van haar advies doet de SER enkele andere aanbevelingen om het opeisen van achterstallig loon te verbeteren. Hierin heeft de SER onder andere inspiratie opgedaan uit de handhavingspraktijk in België. Het kabinet onderschrijft het belang van het kunnen opeisen van achterstallig loon. De introductie van het rechtsvermoeden minimumloon zal een belangrijke stap zijn om dit doel te bereiken. Daarnaast verwacht het kabinet dat er van het rechtsvermoeden een preventief effect zal uitgaan. Het kabinet blijft met de SER in gesprek over de concrete aanbevelingen om te bepalen in hoeverre die het effect van de voorgenomen introductie van het rechtsvermoeden kunnen versterken.

2. *Onrechtmatige detachering*

Het kabinet zet in op het tegengaan van onrechtmatige detachering van derdelanders. Gelijktijdig met deze brief wordt de Tweede Kamer hierover in een brief geïnformeerd. De besluitwijzigingen gaan binnenkort in internetconsultatie. De wijzigingen zijn grotendeels in lijn met de aanbevelingen uit de uitwerking van het SER-advies. Zo is de eerste aanbeveling, om 'gewoonlijk werkzaam' nader te concretiseren overgenomen. De voorwaarde die in het ontwerpbesluit wordt gesteld is dat de derdelander voorafgaand aan de detachering naar Nederland ten minste drie maanden daadwerkelijk werkzaam is geweest in de zendende lidstaat. Ook wordt het met de besluitwijzigingen voor de toezichthouders beter mogelijk om toezicht te houden op de tijdelijkheid van een detachering. De overige aanbevelingen van de SER met betrekking tot het nationaal juridisch kader zijn niet mogelijk gebleken in relatie tot het Europees recht. Vorig jaar heb ik een verkenning naar de Tweede Kamer gestuurd waarin dit wordt toegelicht.[1] Ook in EU-verband zet het kabinet in op verduidelijking van het juridisch kader voor de detachering van derdelanders.

3. *Gedragscode goed werkgever- en opdrachtgeverschap*

In de uitwerking van het SER-advies gaven sociale partners aan te willen werken aan eerlijkere concurrentie en versterking van goed werkgeverschap in sectoren die sterk afhankelijk zijn van laagbetaalde arbeidsmigranten. Een gezamenlijk ontwikkelde gedragscode is daarvan een belangrijk onderdeel. Het kabinet juicht het toe dat sociale partners afspraken maken over de invulling van goed werkgever- en opdrachtgeverschap waarbij zij ook inzetten op arbeidsparticipatie en arbeidsbesparende technologie om de vraag naar (laagbetaalde) arbeidsmigratie te verminderen. Het uitgangspunt is dat structureel werk in beginsel wordt georganiseerd met de arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd.

De gedragscode richt zich niet alleen tot werkgevers en andere ondernemingen die rechtstreeks met laagbetaalde arbeidsmigranten werken, maar ook tot opdrachtgevers en afnemers binnen de keten. Overheden kunnen de gedragscode als handvat gebruiken om verantwoord werkgever- en opdrachtgeverschap te bevorderen, bijvoorbeeld door sociale voorwaarden op te nemen in aanbestedingen. Zoals aangegeven in de Kamerbrief over de voortgang van het onderhoud aan het cao-stelsel[2] loopt er in dat kader ook een traject op EU-niveau om Europese aanbestedingsregels te herzien. Op 9 september jl. publiceerde de Commissie hiervoor een voorstel.[3] Ook verkent het

[1] Kamerstukken II, 2024/2025, 31118.
[2] Kamerstukken II, 2026/27, 29544, nr. 1336.
[3] https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/proposal-regulation-public-contracts-and-concessions_en.

kabinet, mede naar aanleiding van de motie van het lid Dijk (SP), hoe het de bestaande ruimte om sociale voorwaarden op te nemen in aanbestedingen kan verduidelijken.[4] Bijvoorbeeld met een handreiking voor inkopers met de (on)mogelijkheden die rekening houdt met de herziene Europese regels.

4. Vakkrachten van buiten de EU

De SER wijst in de uitwerking van haar advies ook op het belang van de eerder geadviseerde uitgangspunten voor het aantrekken van vakkrachten van buiten de EU. Het kabinet is op dit moment de pilot vakkrachtenregeling aan het uitwerken, en blijft graag met de sociale partners in gesprek over de randvoorwaarden en waarborgen binnen de pilot.

[4] Kamerstukken II, 2025/26, 29544, nr. 1316